Lauri Ojala
Mansikkatie 10
90900 KIMINKI

Esitys
30.11.2018

Lauri Ojalan asiantuntijalausunto Eduskunnalle koskien Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
HE 154/2018 vp

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Lauri Ojala kiittää mahdollisuudesta lausua seuraavaa

Kohti sivistynyttä liiketoimintaa eläinten hyvinvoinnin keinoin

Eläinsuojeluaate

Euroopassa eläinsuojeluaatteella on pitkät perinteet, jolla on ollut merkittävä vaikutus kansakuntien sivistykseen ja moraaliin, myös globaalisti. Eläinsuojeluaatteen edistäminen on ollut alkujaan varakkaiden ja hyväosaisten ihmisten suosiossa, jota on käytetty uskonnon tavoin ihmisten sivistyksen ja moraalin kasvattajana. Myöhemmin eläinsuojeluaate on myös politisoitunut, kaupallistunut ja sen myötä digitalisoitunut, joka on tuonut omat haasteensa hahmottaa eläinsuojeluaatteen ja eläinten hyvinvoinnin tavoitteita.

”Hevosen rooli suomalaisessa yhteiskunnassa on ollut merkittävä jo ennen 1800-luvun eläinsuojeluliikehdinnän alkua sekä vielä pitkälle sen jälkeen” Pro gradu – Eeva Nikkilä Liite 1

Lainsäädännön tulee olla visionäärinen

Visionäärisyys ja edelläkävijyys kansallisen lainsäädännön ja käytössä olevien rakenteiden ja taloudellisten mekanismien kehittämisessä tulisi olla lainsäätäjän keskeinen tavoite. Kysymys kuuluukin, tuemmeko vanhoja rakenteita hallituksen esityksellä HE 154/2018 vp eläinten hyvinvoinnin kehittämiseksi ja samalla estämme markkinaehtoisen alakohtaisen tuotekehityksen kuluttaja-asiakas rajapinnassa. Asiakas- ja markkinalähtöisten kestävien ja kyberturvallisten digitaalisten ekosysteemien nopean kehittämisen ja käyttöönoton turvaaminen tulisi olla kaiken rakennemuutoksen tavoite. Perinteinen Maailma ympärillämme digitalisoituu, halusimme sitä tai emme, joten eläinten hyvinvointilainkin on aika digitalisoitua.

Lauri Ojala
Mansikkatie 10
90900 KIMINKI

Esitys
30.11.2018

Digitaalinen ja fyysinen turvallisuus tulee ymmärtää yhtenä kokonaisuutena

Digitaalinen ja fyysinen turvallisuus limittyy toisiinsa siten, että niitä ei voi erottaa toisistaan ja tämä ulottuu myös eläinten hyvinvointiin. Kuluttaja on mielen manipulaation kohde numero yksi, kun markkinavoimat haluaa edistää liiketoimintansa kannattavuutta. **Kuka luo digitalisoituvilla markkinoilla mielikuvan eläinten hyvinvoinnista, johon ostopäätös perustuu?** Viimekädessä kuluttaja ratkaisee eläinten hyvinvoinnin tason omalla ostokäyttäytymisellä.

“Mikäli haluaa parantaa omaa turvallisuuttaan, korostan tässä jokaisen omaa vastuuta. Jokainen meistä on turvallisuustoimija. Pidän tätä sekä oikeutena että velvollisuutena digiajan Suomessa.” – Professori Jarno Limnéll Liite 2

Tiedolla johtaminen

Tiedon tulee johtaa lainsäädännön kehitystä.
Eläinten hyvinvointi ja jalostaminen perustuu tietoon jota eläinyksilöistä kerätään. Suomessa on maailman suurimmat datapohjaiset tietokannat niin tuotanto kuin harrastuseläimistä. Yhtenä esimerkkinä on Suomen korien geenipankki joka on kansainvälisessä vertailussakin ainutlaatuinen. Näiden tietojen hyödyntäminen on ehdoton edellytys nyt ja tulevaisuudessa jalostusyksilöitä valittaessa. Aiheeseen perehtymättömälle antaa seuraava vertaus hyvän mielikuvan jalostuksen haasteellisuudesta; Jalostus ei ole lottoamista vaan lähinnä vakioveikkausta. Asiantuntijuus ja tiedon hallinta antaa veikkaajalle suuren edun täysosuman saavuttamiseksi.
Haasteena tietokantojen hyödyntämiselle eläinten hyvinvoinnin lisäämiseksi on tietojen omistajuus. ***Digitalisaatiossa tiedon omistajuus on keskeinen haaste ja mahdollisuus toimialasta riippumatta. Nyt ja tulevaisuudessa tieto on työtä arvokkaampaa.***

”Amazon, Google, Apple, Facebook ja muut globaalit jättiläiset tekevät tiedolla rahaa, mutta yksittäisen palvelunkäyttäjän on mahdoton tietää, mitä tietoa meistä kerätään ja mihin sitä käytetään” – Tietokirjailija Jouko Marttila **Big Data** Liite 3

Eläimiin liittyvä liiketoiminta on suurten haasteiden edessä

Seura- ja harrastuseläimiin liittyvän liiketoiminnan arvioidaan olevan **Pohjoismaissa jopa 5 miljardia euroa** ja kasvavan huomattavasti liiketoiminnan digitalisoituessa edelleen. Tämän kasvavan liiketoiminnan kohteena on eläin ja maksajana kuluttaja tai yhteiskunta. Seura- ja harrastuseläintoiminnan ympärille on myös kehittynyt epätervettä liiketoimintaa, joiden välillinenkään tarkoitus ei ole edistää eläinten hyvinvointia. Eläinten hyvinvoinnin korostaminen ja eläinsuojeluaatteen edistäminen luo kestävän pohjan eläimiin liittyvään liiketoimintaan. Vaikka korostammekin eläinten hyvinvointia, emme saa unohtaa sitä eläintä hoitavaa ihmistä ja kuluttajaa. Niin hyvin voi eläin, kuin eläintä hoitava ihminen ja kuluttaja.

Lauri Ojala
Mansikkatie 10
90900 KIMINKI

Esitys
30.11.2018

Tiedonluotettavuus

Eläimiin liittyvään liiketoimintaan ei ole kehittynyt vakiintunutta käytäntöä korvausvastuista, johon perustuen liiketoiminnan riskejä voisi arvioida yrityskohtaisesti. Tämä korostuu seura- ja harrastuseläin toiminnassa. Tämä johtuu siitä, että nykyinen kuluttajansuojalaki ei sovellu sellaisenaan eläimiin liittyvien vastuiden arviointiin. Tämä puute tuli ilmi jo vuonna 2001, kun Eduskunnan talousvaliokunta käsitteli kuluttajasuojalain muuttamista.

”Valiokunnan mielestä oikeusministeriön tulisi koota asiantuntijatyöryhmä selvittämään harrastus- ja seuraeläinkaupan erityispiirteitä ja mahdollista erityissääntelyä”
– Eduskunnan talousvaliokunta Liite 4

Riskien arvioinnin kannalta onkin olennaista, mihin tietoon perustuen kuluttaja päätöksensä tekee. Eläimiin liittyvissä kaupassa ei useinkaan kyetä lupaamaan kuvan tai tarkan tuoteselosteen mukaista tuotetta tai palvelua asiakkaalle. Tuotteen tai palvelun laatu ja sisältö jäävät usein mielikuvan varaan. Vastuun ja riskin kannalta onkin keskeistä, mitä yritys on tehnyt ennakkoon mielikuvatuotteen laadun varmistamiseksi. Digitalisoituvassa kaupassa luotettavan tiedon saanti kuluttajalle on yleinen haaste toimialasta riippumatta. Markkinaehtoisessa liiketoiminnassa tuleekin kyetä arvioimaan liiketoiminnan riskit jo yksistään vakuutusturvan hankkimisen yhteydessä. **Eläimiin liittyvän vakuuttaminen tulisikin perustua ennakkoon tehtyyn riskiarvioon, johon myös vakuutusmaksun suuruus perustuisi**. Datasopimukset, datatiedostot ja kuluttajansuoja luo pohjan riskienarvioinnille.

”Yhteistyön alussa tehdään merkittävimmät ja keskeisimmät sopimukset, joiden pohjalta liiketoiminnan valta, tuotto ja luotettavuus pääsääntöisesti määräytyvät” - Lauri Ojala Liite 5

Loppupäätelmä

Edellä mainittu huomioiden esitän, että maa- ja metsätalousvaliokunta kehottaa oikeusministeriötä perustamaan työryhmän, joka laatisi ehdotuksen kuluttajasuojan parantamiseksi seura- ja harrastuseläintoimintaan liittyen. Kuluttajansuojalakiin voitaisiin laatia erillinen asetus joka huomioisi seura- ja harrastuseläinkaupan erikoispiirteet ja mahdollistaisi eläinten hyvinvoinnin soveltamisen kuluttajansuojassa. Lisäksi esitän, että eläinsuojelulaki digitalisoidaan ja linkitetään avoimien rajapintojen ja datasopimusten kautta toimivaksi työkaluksi eläinten ja heidän omistajiensa suojelemiseksi digitalisoituvassa liiketoiminnassa.

”Kuluttajaa on suojattava yhä paremmin digitaalisessa kaupankäynnissä - Kuluttajaviranomaiselle lisää toimivaltuuksia” – Ministeri Antti Häkkänen Liite 6